№ 82. Poniedziałek 11. Kwietnia 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł., miesiecznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Portugalia. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Rosya. — Księztwa Naddunajskie. — Montenegro. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Rewia. — Mianowanie. — Nowiny dworu. — Konferencye duchowne. — Upomnienie dziennikowi „Rivista.“ — Przepisy pocztowe.)

Wiedeń, 8. kwietnia. Jego c. k. Apostolska Mość odbył dziś o dziesiątej godzinie przed południem na placu musztry Schmelz rewię nad tutejszą załogą. Znajdowało się na niej wielu widzów, którzy Jego cesarską Mość tak za przybyciem jako też przy odjeździe z okrzykami radości i z uszanowaniem powitali.

— Minister sprawiedliwości mianował auskultanta *Stanisława Majera* prowizorycznym adjunktem sądowym przy krajowym sądzie w Krakowie.

— Dnia 6. kwietnia wieczór zjechała Jej Mość Cesarzowa Karolina Augusta pociągiem kolei żelaznej do Pragi, i wysiadła w c. k. burgu.

— Konferencye austryackiej fundacyi Cysterzów w Pradze, które trwały od 30. z. m. zamknął dnia 5. t. m. przed południem po odbytem nabożeństwie J. Em. ksiądz kardynał-arcybiskup. Fryderyk książę Schwarzenberg jako wizytator apostolski przemową do członków konferencyi. Natomiast zagajono 6 konferencye austryackiej fundacyi Premonstratenzów także przemową J. Eminencyi. Po wysłuchaniu mszy świętej, którą ksiądz kardynał celebrował w kościele Strahowskim, udali się członkowie konferencyi do przeznaczonego w tej mierze lokalu król. fundacyi premonstrańskiej Strahowa, gdzie narady odbyć się mają pod prezydencyą księdza opata dr. Hieronima Zeidler'a.

— Wychodzący w Padwie dziennik *Rivista Euganea* otrzymał od weneckiego namiestnictwa pierwsze upomnienie, gdyż występował z nieprzyjaznemi dla rządu dążnościami i usiłuje obudzić u ludności niechęć i nieufność do postanowień administracyi krajowej.

— Ponieważ postrzeżono, że się wkradła wielka nieostrożność w expedycyach przesyłek pocztowych, a nawet wyprawa przesyłek bez wciągnięcia do regestrów zwłaszcza na pociągach kolei żelaznych, wydały przynależne wyższe władze urzędom i konduktorom pocztowym ponowiony i zaostrzony rozkaz, ażeby przestrzegali jak największej przezorności i staranności w tej ważnej dla powszechnej komunikacyi gałęzi służbowej.

We Francyi otworzono rządowe zakłady telegraficzne w Auberas. Brires i Pezenas z ograniczoną służbą dzienną.

Za dostawianie depeszy umyślnym posłańcem do lokalów położonych za obrębem miejskich murów w Bazylei, należy pobierać nadal od oddawców depeszy tylko wyznaczoną w ogóle za dostawianie depeszy umyślnym posłańcem w Szwajcaryi należytość: Jeden złoty waluty austryackiej.

Portugalia.

(Czynności w Kongresie.)

Lizbona, 27. marca. Nowe ministeryum wniosło dotąd jeden tylko projekt ustawy, który ma upoważnić rząd, ażeby aż do załatwienia budżetu podnosił podatki prowizorycznie; zdaje się, że objaśnienia dane przy tej sposobności co do polityki rządu, zaspokoiły zupełnie. Co do kwestyi żelaznej kolei oznajmił minister publicznych budowli, że roboty na lisbońskiej linii z Ponte de Asseca do Santarem i zapewne do Barguinhi zamierza rząd poprowadzić dalej poruczając je przedsiębiorcom prywatnym, co zaś do linii, która Lisbonę połączyć ma z Oporto i hiszpańską granicą, przedłoży temi dniami nowy projekt ustawy.

Anglia.

(Dzienniki o rozwiązaniu parlamentu. — Położenie obecne. — Posiedzenie z 4. kwietnia.)

Londyn, 5. kwietnia. Z rozwiązaniem parlamentu, na które dopiero wczoraj zdecydowała się Królowa, zgadzają się tylko te dzienniki, które zostają z rządem w bliskiej styczności. Drugie przyznawają, że rozwiązanie to jest całkiem konstytucyjne, ale przeczą, ażeby przezto ministerstwu Derby, kwestyi o reformach, krajowi i pokojowi Europy pożyteczną wyświadczono przysługę.

Daily News nadmienia, że także między konserwatystami nie najlepsza panuje jedność, i ubolewa nad rozwiązaniem parlamentu, zwłaszcza dla polityki zagranicznej.

— Najnowsze dzienniki angielskie podają potąd same tylko domysły co do dalszych postanowień gabinetu po wiadomym już wypadku głosowania na wniosek lorda Johna Russell. Większa ich część — pisze gazeta wiedeńska — zgadza się na to, że ministeryum myśli pomimo klęski poniesionej pozostać przy sterze. Rozumie się przy tem, że dzienniki nieprzychylne teraźniejszemu gabinetowi Torysów powstają przeciw temu zamiarowi. *Times* twierdzi, że ministeryum uzasadnić zechce teraźniejszym stanem spraw dalsze pozostanie swe u steru rządowego.

„Spodziewamy się jednak, pisze dalej dziennik rzeczony, że rząd weźmie na siebie odpowiedzialność za własne swe postępowanie, i nie zechce jej składać na kogoś, co według konstytucyi wyżej stoi nad wszelkie spory stronnicze. Pozostawiamy to gabinetowi, by przestrzegał swego honoru własnego, i wnosimy tylko tę uwagę, że kraj ma ze wszech miar prawo żądać nieco więcej od gabinetu, jak tylko pozostania na swej posadzie. Kraj spodziewa się słusznie, że ministrowie nie zaniechają dalszej pracy potrzebnej, lecz z tem samem umiarkowaniem, z jakiem potąd działali, przystąpią do ułożenia bilu reformy według zarysu i zasad wytkniętych przez lorda Johna Russell. lorda Palmerstona i p. James Grahama. Jeśli tak uczynią, tedy nie widzimy żadnego powodu powstawania przeciw dłuższemu jeszcze nieco ich urzędowaniu, i przyznamy nawet, że załatwieniem kwestyi reformy dobrze się przysłużyli krajowi. Miło nam także, że wtenczas będziemy mogli przysłuchać się sprawozdaniu p. E. Bulwera Lytton'a o jego zasługach i czynnościach na wyspach Jońskich, i dowiedzieć się od lorda Stanley'a o bliższych szczegółach co do stanu naszych finansów indyjskich.

— Dnia 4. kwietnia oznajmili ministrowie w parlamencie decyzyę rządu względem wotum izby niższej nad bilem reformy. Izba wyższa zgromadziła się o 5tej, izba niższa zaś o 4tej godzinie. Obydwie galerye przepełnione były słuchaczami. W izbie wyższej oznajmił decyzyę rządu pierwszy minister hrabia Derby w następujących wyrazach: „Milordowie! ważność sprawy, o którą idzie, i względem której Waszym Wysokościom uczynić mam oświadczenie, usprawiedliwi mię, jeżeli na krótki czas przerywam sprawy izby, ażeby wnieść formalny wniosek odroczenia. Zdaje się, że nie potrzeba przypominać stosunków, które sprowadziły teraźniejszy stan rzeczy. Po debacie przez siedm posiedzeń i w liczniejszem niżli kiedy zgromadzeniu, kiedy wyrzekła izba niższa we czwartek wieczór przeciw rządowi wotum opozycyjne, przezco rządowy bil ku ulepszeniu zastępstwa ludu został odrzucony. Jakkolwiek moje parlamentarskie doświadczenie sięga blisko 30 lat, nie przypominam sobie jednak żadnej debaty posuniętej do takiego stopnia, a przeprowadzonej przecież z taką godnością. Tok tej debaty czyni zaszczyt obu izbom, i przypomina czasy wielkich politycznych tryumfów, ale uwagi moje nad tokiem tych debat zostawiam na później. Zgodnie z moimi kolegami powzięliśmy przekonanie, że to wotum pozostawiło rządowi tylko dwie honorowe drogi: albo natychmiast złożyć swoje urzęda, albo wnieść apelacyę do swego wyższego a konstytucyjnego trybunału, do wyborców całego kraju. Wskazano wprawdzie, ale rozumie się nie z przyjaznej strony i nie w przyjaznym tonie, inną jeszcze drogę, ale ta droga byłaby dla ministrów Jej Mości Królowy takiem poniżeniem, że sama propozycya równałaby się prawie osobistej urazie.“ Potem, mówiąc o stronnictwach parlamentu w ostatnich 10 latach oświadczył hrabia Derby, że poczuwa się do powinności złożyć wielkiemu i znakomitemu stronnictwu konserwatystów najszczersze podziękowanie za żywe i ciągłe wsparcie, którego, jak sądzi, udzielało mu rzeczone stronnictwo w skutek osobistego szacunku i przywiązania, a jeszcze więcej, że było przekonane, iż gorliwie a sprawiedliwie przyczyniać się będzie do poparcia politycznych zasad tego stronnictwa. Potem przeszedł do politycznych czynów lorda J. Russell, i dodał, że lord nie poglada na kwestyę reformy spokojnym opiekuńczym wzrokiem ojca, tylko więcej z namiętną skłonnością miłośnika, który goniąc za swym ulubionym przedmiotem gotów jest posunąć się do ostateczności, i raczej zginąłby, nim dozwolił, ażeby ten przedmiot winien był wdzięczność komu innemu. Los sprzyjał szanownemu lordowi, i powiodło mu się obalić kilka już rządów, często swych przeciwników, ale

czasem także i rząd swoich przyjaciół. Potem oświadcza hrabia, że poczuwa się do obowiązku wyrazić otwarcie swoją obawę co do niebezpieczeństwa teraźniejszego systemu parlamentarnego. Co roku prawie następuje przesilenie ministeryalne, co roku prawie bywa obalane ministeryum. Jeżeli angielski naród i nadal postępować będzie w ten sposób, wówczas żaden rząd długo nie potrwa, a tem samem utraci kraj na powadze w obec całej Europy. „Przy objęciu swego urzędu i zgodnie z swoimi kolegami uważał za potrzebne wnieść bil reformy, i sądził, że ma prawo liczyć w tej mierze na wsparcie Wigów. Ale jakież tego były następstwa? Oto, lord John Russell nie wahał się oświadczyć, że jeżeli zachowawcze ministeryum wniesie bil reformy, posłuży to za powód do obalenia go. Ministeryum zniżyło cenz hrabstwa na 10 funt. szt., sądząc, że bez przyjęcia takiej zasady niewątpliwie pozostałby rząd z swym bilem reformy w mniejszości w izbie niższej. Tymczasem właśnie tę zasadę zarzucają bilowi, ale któż właściwie czyni ten zarzut? Oto ci mężowie, którzy po kilkakroć głosowali za hrabskim cenzem po 10 funt. sztr., gdy p. Loke przedłożył ten wniosek."

Dla odejścia poczty musiano przerwać dalszą korespondencyę nim jeszcze hrabia Derby dokończył swoje mowy. Możemy to jednak uzupełnić w krótkości oświadczeniem p. D'Israeli w izbie niższej: „Ministeryum, mówi kanclerz skarbu, zważywszy, że między liberalnem stronnictwem dotąd jeszcze panuje brak zgody, i że to stronnictwo, jak za czasów, gdy gabinet lorda Palmerstona został rozwiązanym, nie byłoby w stanie utworzyć gabinetu, doradziło Jej Mości Królowy rozwiązać teraźniejszy parlament. To oświadczenie przyjęła izba niższa z widocznem podziwieniem." Jak tylko, dodał p. Disraeli, załatwione zostaną najpilniejsze sprawy, zostanie izba odroczoną a poźniej rozwiązaną.

Francya.

(Konferencye. — Książę Gorczakow spodziewany. — Ruch po fabrykach. — Wiadomości bieżące. — Doniesienia z Kochinchiny i z Kantonu. — Rozprzestrzenienie Paryża. — Burza. — Pielgrzymi do ziemi świętej.)

Paryż, 5. kwietnia. Słychać, że na przyszły czwartek zgromadzą się pełnomocnicy na konferencye w Paryżu. Nastąpią tylko dwa posiedzenia, na których obradować będą nad wyborem Couzy, którego potwierdzenia spodziewają się ze strony wszystkich mocarstw. Kwestya okrętowej żeglugi na Dunaju ma być odroczoną.

— Dziennik *Constitutionnel* pisze, że rosyjski minister spraw zewnętrznych książę Gorczakow tego tygodnia spodziewany jest w Paryżu.

— Baterya 10. z 8. pułku artyleryi, która w niedzielę przybyła na przegląd do Paryża, wyruszyła żelazną koleją tego samego dnia wieczorem do Lugdunu.

Liczba młodzieży wpisanej w tegoroczne listy losowania, wynosi 305.943; zatem o 10.000 więcej jak w roku upłynionym.

— Dekretem z dnia 23go marca został mianowany naczelny wódz czwartej pieszej dywizyi lugduńskiej armii, jenerał Walsin Esterhazy naczelnym wodzem dywizyi orańskiej, a jenerał Martimprey na własne żądanie odwołany i do czynnej służby przeznaczony.

— Dziennik *Gazette de Lyon* pisze: Pomimo wojennych pogłosek, które tutaj odzywają się głośniej niżli gdziekolwiekbądź, i pomimo bezustannych wiadomości o pochodzie lub wkroczeniu pułków, i pomimo nadzwyczajnego ruchu panującego w lugduńskiej armii, której kwatery rozciągają się aż do Il Barbe, śmiało możemy powiedzieć, że ostatniemi czasy podniósł się przemysł bardzo znacznie; to samo odnosi się także i do St. Etienne. Fregaty, które z wojskiem wypłynęły z Toulonu do Algieru, wrócić musiały dla gwałtownej burzy do portu. Wojska oczekiwane z Algieryi wynoszą 25 do 30.000 ludzi. W Algieryi ma być formowany nowy piąty pułk szaserów afrykańskich.

— W obozie nad zatoką Turo tresuje korpus francuskiej wyprawy znaczną liczbę słoni, ażeby mogły zmierzyć się z licznemi słońmi Sultana w Hue.

— Z zatoki Turo nadeszły wiadomości bardzo niepomyślne. W ostatnich miesiącach utraciło wojsko 300 ludzi na biegunkę.

— *Monitor* z dnia dzisiejszego opisuje wyprawę 930 ludzi z angielskiego i francuskiego wojska na 96 wiosek Kantonu. Wszędzie przyjmowały ich władze z poważaniem a lud z obawą. W Kantonie i okolicy panuje pokój.

Ten sam dziennik ogłasza pierwszą część memoryału przedłożonego na nadzwyczajnem posiedzeniu departamentalnej komisyi w sprawie rozszerzenia granic Paryża. Do stolicy liczącej teraz 3402 hektarów przestrzeni, przybędzie mniej więcej 5100 hektarów, t. j. 3800 hektarów wewnątrz murów warownych, 600 hekt. pokrytych fortyfikacyami i 700 hektarów należących do linii obronnej. Jedenaście gmin: Auteuil, Passy, Batignolles, Monceaux, Montmartre, La Chapelle, La Villette, Belleville, Charonne, Bercy, Vaugirard i Grenelle znika zupełnie, z wielu innych gmin wcielone zostaną do stolicy mniej albo więcej znaczne grunta. Jak w swym memoryale mówi prefekt Sekwany powstała znaczna liczba oponentów na ten projekt; pojedyńczo i z umiarkowaniem w wszystkich prawie gminach; licznie i stanowczo, w trzech albo czterech; a z przekroczeniem stosownych granic w jednej tylko gminie. Co do gminnych rad tych 11 gmin, przystąpiły do projektu gminy: Passy, Batignolles, Montmartre, Chapelle, Belleville i Charonne; zaś gminy Grenelle, Vaugirard i Bercy żądały zwłoki bez względu na swe specyalne korzyści, zatem tylko Auteuil i La Villette protestowały bezwarunkowo przeciw projektowi. Ostateczny rezultat zatem jest przystąpienie ludności do projektu ustawy. „Milion 200 000 dusz" kończy memoryał „w dotychczasowym obrębie Paryża i 400.000 w gminach za miastem brało udział w tem przedsiębierstwie, które dąży do połączenia ich w jedno miasto. Z pośród olbrzymiej liczby ludności podano tylko 395 protestów, z których na gminę La Villette przypada 99 z 1473 podpisami, na inne gminy włącznie z Paryżem 296 tylko z 389 podpisami. Na burmistrzowstwa przypada 2157 z propozycyą zmian; 486 przystąpiło do projektu, na który zachowaniem się biernem i milczeniem zgodziło się przeszło półtora miliona."

Burza, która na południu Francyi srożyła się w nocy z dnia 1. na 2. kwietnia porozrzucała okręta z zatoki marsylskiej tak daleko, że niektóre w porcie Toulonu, inne w La Liotat albo w portach włoskich wybrzeży szukać musiały schronienia. Pomimo tego nie nadeszły jeszcze żadne do Marsylii wiadomości o nieszczęśliwych wypadkach, a w ciągu dnia powiodło się nawet parostatkom pocztowym z Afryki i Hiszpanii wpłynąć do portu. Owocowe drzewa na wybrzeżach w pełnem kwieciu ucierpiały wiele, a nadzieję obfitego plonu zniszczyła burza, która wiele drzew powyrywała z korzeniem.

— Dnia 31. marca odpłynęło z Marsylii do Palestyny na uroczystość wielkanocnych świąt w Jerozolimie 58 pielgrzymów, na których czele stoi książę de Lorges.

Holandya.

(Kodex karny.)

Haga, 30. marca. Nowy kodex karny przedłożony izbom w projekcie zmienia znacznie dotychczasowy „Code pénal". Według nowego kodexu mogą być wymierzane następujące kary: kara śmierci przez obwieszenie, co dzieje się w zamkniętem miejscu na rusztowaniu zaopatrzonem w drzwi zwodzone, które usuwają się pod nogami skazanego; ciężkie więzienie w domu poprawy na czas od 12 do 20 lat i lekkie więzienie w domu poprawy na czas od 5 do 12 lat; wygnanie od 1 do 10 lat i kara więzienia najmniej od jednego dnia i najwięcej do 5 lat. Kary pieniężne od 1 do 3000 złr. Więźniowie skazani do domu poprawy przepędzają pierwsze 5 lat na odosobnieniu a resztę kary we dnie w wspólnym domu roboczym.

Szwajcarya.

Rady rządowe kantonów Uri, Szwycu, Unterwalden, Fryburgu i Walii zgodziły się na to, by domagać się nadzwyczajnego zwołania zgromadzenia narodowego, ażeby unieważniło wybory do wielkiej rady tesyńskiej.

Włochy.

(Petycya włoska do kongresu. — Stan rzeczy obecny w wojsku. — Zamachy skrytobójcze. — Wiadomości bieżące.)

Gazeta wiedeńska podaje następującą osnowę petycyi włoskiej z Florencyi dnia 26. marca 1859:

Podpisani przyjęli chętnie wiadomość o zwołaniu kongresu europejskiego, który ma być wyrazem opinii powszechnej uznającej potrzebę zaradzenia skargom mieszkańców włoskich, a teraz uważają to za dopełnienie obowiązku swego, jeśli z zachowaniem przynależnego uszanowania dla władzcy swego przedkładają następujące przedstawienie:

1. Że uspokojenie półwyspu powinno zasadzać się na niezawisłości wszystkich państw włoskich, i że ta niezawisłość powinna być zabezpieczona zbiorowo przez wszystkie wielkie mocarstwa i w sposób uroczysty za pomocą nowego traktatu uznana, a którym unieważnionoby traktaty odrębne zawarte od roku 1815 między Austryą i rozmaitemi władzcami we Włoszech, jak niemniej i niektóre z rzeczoną niezawisłością w konieczniej sprzeczności zostające punkta traktatu wiedeńskiego, tudzież upoważnienie do trzymania załogi wojskowej w Ferrarze, Comacchio i w Piacenza;

2) że państwa włoskie należy wzmocnić ile możności w równej dla wszystkich mierze, a to kosztem małych państw Włoch środkowych, których istnienie tamuje rozwój przyrodnich sił narodowych, i nie przyczynia się w niczem ani do niezawisłości ich własnej, ani do niezawisłości narodu całego;

3) że w każdem z tych państw należy poruczyć utrzymanie porządku wewnętrznego tylko armii krajowej;

4) że we Włoszech nie powinny istnieć inne twierdze i miejsca warowne, jak tylko takie, które uznane będą za potrzebne do obrony ziemi ojczystej, i że załoga tych twierdz i miejsc warownych składać się ma z kontyngensów mieszanych przystawionych od państw rozmaitych i stosownie do ich ludności;

5) ze dodany być ma akt odrębny do nowego traktatu (art. 1) dla ustanowienia władzy federacyjnej, którejby poruczono wszystkie sprawy odnoszące się do wojskowej obrony krajów włoskich;

6) że dla państw włoskich przyzwolone być powinny instytucye reprezentacyjne zasadzające się na ustawach municypalnych i na wolności prasy.

Dziennikowi *Allg. Ztg.* piszą z Genuy pod dniem 29. marca: „Także i w naszych wojskowych kołach objawia się co do teraźniejszego stanu rzeczy z każdym dniem co raz wyraźniejsza niechęć. Minister wojny Lamarmora, który jak każdy wojskowy pojmuje dobrze, że ochotnicy bez karności, i przejęci zarozumiałością i buntowniczym sposobem myślenia, są dla regularnej armii raczej ciężarem niż podporą, pogląda na zaciągi włoskich ochotników w Cu-

neo, Alessandryi, Tossano i t. d. nie bardzo przyjaźnem okiem, i do organizacyjnego komitetu składającego się z piemonckich oficerów nadał rozkaz używać w razie potrzeby najsurowszych dyscyplinarnych środków. To rozporządzenie nie bardzo podobało się p. Cavourowi (pomimo że sam był niegdyś wojskowym jak wiadomo, oficerem inżynieryi), gdyż słusznie obawiał się, że polityczna doniosłość tych zaciągów utraci wiele tym rozkazem ministra wojny. Zdaje się, że z tem zdaniem jest w ścisłym związku uwaga dziennika *Tempo di Casale*, który co do batalionów ochotników wyraża się w następujący sposób:

„Zapewniają, że hrabia Cavour objął organizacyę batalionów ochotników. Spodziewają się, że jego czynny daleki od wszelkiej wojskowej pedanteryi i hirarchii sposób myślenia wpłynie pomyślnie na rozwinięcie się tego korpusu, który przeznaczony jest wspierać jak najmocniej w oczekiwanej wojnie działania naszej armii.“

— Według dziennika *Independ. belge* przedsiębrano w Faenzy skrytobójcze zamachy na kilku księży. Ludność oburzona jest z tego powodu niesłychanie.

Rzym, 2. kwietnia. Książę Grammont wyprawił ucztę na cześć margrabiego d'Azeglio i dostojnych Piemontanów. Według telegraficznej depeszy wyjechał margrabia do Turynu; książę Walii i lord Redcliffe zostają w Rzymie.

Niemce.

(Król Wirtembergii powrócił. — Czynności sejmu związkowego.

Sztutgarda, 3. kwietnia. Wczoraj między 3 a 4 godziną po południu wrócił Jego Mość Król po 4 miesięcznej nieobecności przy najlepszem zdrowiu do tutejszej stolicy.

Frankfurt, 2go kwietnia. Na posiedzeniu sejmu związkowego 31. marca oznajmił poseł hanowerski, że między jego rządem i kurheskim zachodzi nieporozumienie względem wynagrodzenia kosztów, łożonych na zaopatrzenie kurheskiego wojska podczas przechodu przez terytoryum hanowerskie; dotychczas nie można było załatwić tej sprawy, proponuje więc dla usunięcia tego nieporozumienia wytoczyć pośrednictwo niemieckiego związku. Zgromadzenie uchwaliło mianować na przyszłej sesyi wydział w tej sprawie.

Poseł wolnych miast przytaczając doniesienie z kwietnia 1855, uczynił za Hamburg dalsze doniesienie względem teraźniejszego stanu konstytucyjnej sprawy rzeczonego wolnego miasta i względem toczonych w tej mierze rozpraw.

Komisya reklamacyjna przedłożyła propozycyę za polepszeniem przepisów paszportowych, a na wniosek uchwalono nie zapuszczać się dalej w tę propozycyę, i uregulowanie tej sprawy poruczyć raczej wysokim rządom.

Dania.

(Mormoni.)

Kopenhaga, 2. kwietnia. Dziennik *Flensb. Ztg.* pisze: Parostatkiem „L. N. Hvidt“ odpłynęło dzisiaj rano do 400 Mormonów do Hull, zkąd odpłyną nad słone jezioro. Co do mężczyzn, byli to sami młodzi i silni ludzie, kobiety zaś starsze i wiele z nich z dziećmi na ręku.

Rosya.

(Kraje nowo nabyte w Azyi.)

Petersburg, 27. marca. Dziennik *Hamb. Nachr.* podaje następującą wiadomość: Jednym z najważniejszych wypadków, zupełnie prawdziwych, chociaż dziennikom jeszcze nieznanych, jest poddanie się Tatarów zwanych Kalkowie, pod panowanie Rosyi. Ludność tego szczepu wynosi 4 miliony a kraj ich rozciąga się od granicy Irkucka aż do wielkiej puszczy mongolskiej. Kraj zatem nabyty tym sposobem jest tak wielki jak Francya a klimat równa się klimatowi południowej Francyi. Są to Włochy Syberyi. Licząc do tego kraj nabyty nad Amurem, zdobyła Rosya od wstąpienia Alexandra na tron, w Azyi tak wielkie terytoryum jak Francya, Belgia, Hołandya i całe Niemcy razem. Rzeczywiście, zdaje się, jak żeby zamiary Rosyi nieodnosiły się do Indyi tylko do Chin. Powyższa wiadomość jest niewątpliwą a nabycie takiego kraju policzyć można do największych wypadków politycznych od wielu lat.

Księstwa Naddunajskie.

(Obrady w senacie serbskim.)

Wychodzący w Belgradzie dziennik *Srbski Dnewnik* donosi, że wiadomy wniosek skupczyny, by żaden z panujących książąt serbskich nie wydalał się na dłuższy czas z kraju bez przyzwolenia senatu, został przyjęty i uchwalony. Dnia 29. marca był książę obecny na obradach senatu serbskiego.

Montenegro.

(Komisya regulująca granice czarnogórskie.)

Z **Raguzy** piszą z 2go kwietnia: Do Kattaro zjechało od 22. marca kilku członków komisyi dla uregulowania pogranicza czarnogórskiego: konzul francuski ze Skuteri, p. Jacenty Hecquard, tudzież kapitan angielski F. J. Cox i c. k. austryacki kapitan pan Jowanowic. Rosyjski zastępca konzularny Petrowic i konzul pruski baron Lichtenberg odjechali 26. marca z Raguzy do Kattaro dla przystąpienia do obrad tej komisyi. Na propozycyę tureckiego jenerała inżynierów Hussein Baszy, który także już przyjechał, postanowiła komisya pograniczna większością głosów odroczyć prace swoje do 13go b. m., a czynności rozgraniczenia zacząć od Grahowa miasta od strony albańskiej. Hussein Basza odjechać miał 2. b. m. do Mostaru.

Azya.

(Telegram z Indyi.)

Dziennikowi *Times* telegrafują z Malty: Wiadomości z Bombaju sięgają po dzień 12. marca. Sir John Lawrence udaje się do Anglii. Indyjski rząd znajduje się w największej kolizyi finansowej. Tantia Topi znikł a jego sprzymierzeńcy są rozprószeni. Z Nepalu nic nowego.

Wschodnio-indyjski urząd w Londynie otrzymał następujący telegram angielskiego konzula w Marsylii: „Z Seronge nadeszła wiadomość, że w nocy z dnia 7. marca przeprawili się powstańcy pod dowództwem Rao Sahiba przez Betwę i znajdują się w Mehidpurze, oraz że przybył ajent Rao Sahiba, ażeby zgodnie z królewską proklamacyą układać się względem poddania. Oraz słychać, że Feroze Szach nie znajduje się przy armii powstańców. Jenerał-major Michel wyruszył na Bhopal.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 6. kwietnia. Z Brestu donoszą, że część floty tamtejszej wysłano do Tulonu.

Paryż, 7. kwietnia. Dziś w południe o godzinie 1. zebrała się konferencya w sprawie Księstw Naddunajskich.

Londyn, 6. kwietnia. Na dzisiejszem nocnem posiedzeniu *izby niższej* zapowiedział lord *Palmerston* uwagi nad polityką zagraniczną a oraz interpelacyę względem postępowania Anglii w kwestyi włoskiej i w innych sprawach.

— **Z Turynu** piszą z 6go b. m.: *Opinione* z dnia dzisiejszego potwierdza, że posła sardyńskiego w Paryżu, margrabię Villamarina, odwołano z jego posady, a natomiast mianowany jest p. Massimo d'Azeglio. Dziennik *Eco d'Italia* wzywa Włochów przebywających w Ameryce, by Królowi Wiktorowi Emanuelowi ofiarowali szablę honorową z rękojścią ze złota kaliforniańskiego. *Tempo* śmie upewniać, że wojna wybuchnie jeszcze przed rozpoczęciem kongresu. *Armonia* donosi, że właścicielom domu w pobliżu Turynu kazano przygotować kwatery dla różnych oddziałów wojskowych.

Neapol, 1 kwietnia. Jak donosi dziennik urzędowy prezydował Król na radzie państwa. Ich królewicz. Mości następca tronu z małżonką przybyli tu dziś z Kaserty dla oddania wizyty Ich Mość Królestwu pruskiemu.

Z **Petersburga** otrzymano następującą depeszę telegraficzną: Wyszedł tu ukaz cesarski względem pożyczki zaciągniętej niedawno za granicą. Suma jej wynosi 12 milionów funt. szterl., i oprocentowana jest po 3 od sta. Ukaz podaje do wiadomości publicznej, że pożyczkę tę zawarto za pośrednictwem domów Thompson, Bonar i Magnus dla powiększenia funduszu do zamiany asygnacyi kredytowych. Wkładki szczególne wynoszą najmniej 100 a najwięcej 1000 funtów szterlingów. Wczoraj stał tutaj kurs tej pożyczki na 71.

Najnowsza poczta lewantyńska na Tryest.

Konstantynopol, 2. kwietnia. Dnia 29 z. m. odpłynęły do Warny dwa parostatki z wojskiem, przeznaczonem do obozu pod Szumlą. — Milcyades Aristarchi, były Kapukiaja na Wołoszczyźnie, mianowany został gubernatorem wyspy Samos; zięć Sułtana Nuri Basza członkiem najwyższej rady sprawiedliwości, a Achmet Basza, komendant armii arabskiej, zarazem gubernatorem Damaszku. W szeregi Redyfów wstępuje wiele ochotników. — Z greckiego batalionu w Lamii zbiegło 90 żołnierzy do Turcyi; większa część ich powróciła dobrowolnie; wielu pojmano, a 25 uszło w góry przed pogonią żandarmów.

Smyrna, 2go kwietnia. Zamordowanie pewnego Francuza w dzielnicy żydowskiej wywołało między Grekami fanatyczne oburzenie przeciw izraelitom. Tutejszą komorę celną wypuszczono w arędę ormiańskiemu bankierowi Missirlognon za 32,750.000 piastrów.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Grabowski Zdzisław, z Sokołówki. — Szeliski Kaz., z Krakowa.

Hotel europejski: Hoppen Mar., z Kozłowa.

Hotel Langa: Br. Seenus Teob., c. k. rotm., z Gródka. — Ks. Cantacousine Alex., c. k. podporucz. i Perezal Adolf, c. k. porucz., z Żółkwi.

Hotel Krynickiego: Krynicki Marc., z Krynicy.

Dnia 10. kwietna.

Hotel rosyjski: P. Hr. Dunin Borkowski Alexander, z Winniczek.

Hotel Krynickiego: Zbrożek Adam, z Wierzbiąża.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. kwietnia.

PP. Bal Fr., do Tuligłów. — Gamisch Jan, c. k. porucz. i Gontard Henryk, c. k. major, do Gródka. — Hasiewicz Michał, do Uliczna. — Mokrański Emil, do Kryszczatyku. — Pieńczykowski Stan., do Medwedowiec. — Rupprecht Fryd., c. k. pułkownik, do Brzeżan. — Ks. Thurn-Taxis Emeryk, c. k. pułkownik, do Żółkwi. — Thinne Fryd., c. k. podporucznik, do Brzeżan. — Wereszczyński Nikodem, do Zarwanicy.

Dnia 10. kwietnia.

PP. Grabowski Zdzisław, do Sokołówki. — Krynicki Marceli, do Krynicy. — Hr. Potocki Edward, do Tyśmienicy. — Sichocki Ignacy, do Krasnosielca. — Szeliski Kazimierz, do Chodaczkowa. — Zbrożek Adam, do Wierzbiąża.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 8. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	326.29	+ 6.0°	82.7	zachodni	sł.	mgła
2. god. po poł.	326.02	+ 12.3°	65.6	„	mi.	pochmurno
10. god. wiecz.	325.57	+ 7.2°	80.4	„	ci.	jasno

TEATR.

Dziś na scenie polskiej na dochód p. Aszpergerowej: **„Miłość ubogiego młodzieńca,“** komedya z francuskiego Oktawa Feuillet.

Dnia 9go kwietnia 1859 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

9. 34. 23. 69. 42.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 20. i 30. kwietnia 1859 r.

Kurs lwowski.

Dnia 9. kwietnia.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	15	5	22
Dukat cesarski	„ „	5	20	5	28
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	88	9	10
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	70	1	74
Talar pruski	„ „	1	6[illegible]	1	68
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	45	80	20
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	69	80	70	80
Pożyczka 5% narodowa	bez kuponów	74	20	75	20

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 9. kwietnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 75 —. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 70.30; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. 121.50 zł. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1¾% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granica uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —; po 4½ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi 70.50; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 68.50; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 835 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 178.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego 509 —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1605; towarzystwa kolei żelaznej państwa 230.20; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 100.50; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 78.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 92.75; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów 97.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 96.90. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty 96.40. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 85.50. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 112.80. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 45.10. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.38, dukaty ces. pełnej wagi 5.32, korony 15.45. półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 8. kwietnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	—.—	—.—
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	75.70	75.80
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	— —
Metaliki po 5% za 100 zł.	71.—	71.20
dtto. „ 4½% za 100 zł.	—.—	63.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	—.—	270.—
„ 1839 „ 100 „	123.50	124.—
„ 1854 „ 100 „	106.75	107.—
Renty Como po 42 lir. austr.	14.50	14.75

B. Krajów koronnych			
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	Niższej Austryi	90.—	92.—
	Węgier	71.50	72.50
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	70.—	72.—
	Galicyi	70.—	71.—
	Bukowiny	69.—	69.50
	Siedmiogrodu	69.50	70.—
	innych krajów koronnych	84.—	94.—
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	848.—	850.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	182.—	182.20
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	524.—	526.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1634 —	1635
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	234.90	235.—
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	103.50	104.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	146.—	147.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	94.25	94.50
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 20 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	64.—	65.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	430.—	4[illegible]5.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	—.—	2[illegible]0.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	—.—	95.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	—.—	91.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	—.—	83.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	—.—	99.50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	—.—	79.—

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	93.—	93.50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	101.—	102.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	73.—	73.50
Salma 40 „ „	37.50	38.—
Palffego 40 „ „	34.25	34.75
Clarego 40 „ „	37.—	37.50
St. Genois 40 „ „	35.—	35.50
Windischgrätza 20 „ „	22.—	22.50
Waldsteina 20 „ „	24.—	24.50
Keglevicha 10 „ „	15.—	15.50

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	95 —	95.20
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	95.—	95.20
Hamburg za 100 marko banko 2¾%	84.30	84.50
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	111.30	111.50
Paryż, za 100 franków 3%	44.25	44.40

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	5 zł.	30 cen.	5 zł.	31 cen.
Korona	15 „	20 „	15 „	22 „
Napoleondor	8 „	96 „	8 „	98 „
Rosyjski imperyał	9 „	35 „	9 „	35 „

KRONIKA.

(Zabójstwo.) W Turynce w obwodzie żółkiewskim zabił urlopnik Hryńko K. na dniu 31. z. m. gajowego lwasia Cz. Mając oddawna złość na niego chciał go tylko obić, ale nieumiał się pohamować w zaciekłości i połamał mu obudwem żebra, z czego w kilka godzin umarł.

(Pożar.) Na dniu 2. b. m. wszczął się z nieostrożności pożar w Horodence, w obwodzie kołomyjskim w domu tamtejszego oberżysty Aby K. i zgorzało 10 najznaczniejszych domów, między temi kilka magazynów gorzałki, szpiklerze ze zbożem, pomieszkanie ormieńskiego plebana, dom woźnego i skład drzewa urzędu powiatowego. Szkodę obliczono na 50.000 zł. wal. austr.

(Zabiegi rewolucyonistów piemonckich.) Z Piemontu rozszerzają w Lombardo-weneckiem królestwie po miastach równie jak po wsiach tysiące egzemplarzy podburzających pism drukowanych na czerwonym papierze, w których rozmaitemi złudnemi obietnicami wzywają młodzież do wojska obowiązaną, ażeby uciekała i wstępywała w szeregi piemonckie. Punktualność jednak z jaką stawiają się obligowani, i pospiech z jakim włoscy żołnierze będący na urlopie przybywają na pierwsze wezwanie do swoich pułków, posłużyć mogą za jasny dowód, jak bezskuteczne są wszelkie podburzenia tego rodzaju.

(Zuchwała petycya.) Między petycyami izbom pruskim przedłożonemi, była jedna żebraka z prowincyi, z zażaleniem, że władza policyjna przeszkadza mu w wykonaniu swojej profesyi, mimo że konstytucya gwarantuje każdemu swobodę industryi, i chociaż rząd sam nie doznaje przeszkody gdy szukając funduszu na zakłady i instytuta, ucieka się do publicznej dobroczynności.

(Postęp nauk w Syberyi.) Sybirskie miasto Irkuck liczy teraz pięć drukarni, z których trzy prywatne ciągle są zatrudnione. Pan Cirów miewa w Irkucku publiczne odczyty o chemii, a do słuchaczów należy także jenerał-gubernator Sybiryi.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* Z c. k. galic. drukarni rządowej.